

Raadsvoorstel

Onderwerp	Participatiebeleid Omgevingswet		
Portefeuillehouder	M. Oosterbroek		
Team	Ontwikkeling en strategie	Datum	7 november 2023
Agendapunt (invulling door Griffie)		Zaaknummer	23Z02785
		Documentnummer	23.0029874

Wij stellen u voor te besluiten om:

1. de Beleidsnotitie Participatie Omgevingswet 2024 vast te stellen;
 2. participatie verplicht te stellen bij een aanvraag om een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.
-

Inleiding

De Omgevingswet stimuleert vroegtijdige participatie. Daarmee kunnen we op tijd belangen, meningen en inzichten op tafel krijgen. De Omgevingswet schrijft voor dat overheden moeten aangeven hoe belanghebbenden worden betrokken bij de totstandkoming van 'de instrumenten van de Omgevingswet'. Voor de gemeente zijn deze instrumenten de omgevingsvisie, het omgevingsplan en de omgevingsprogramma's. Verder moeten overheden aangeven wat het resultaat van participatie is. We moeten dus aangeven we het gemeentelijke participatiebeleid gaan invullen. De Beleidsnotitie participatie Omgevingswet 2024 voorziet hierin. Verder geeft de Omgevingswet uw raad de mogelijkheid om gevallen van buitenplanse omgevingsplanactiviteiten aan te wijzen waarbij een initiatiefnemer verplicht is om anderen te laten participeren.

Beoogd effect

Met dit besluit wordt beoogd:

1. dat vooraf duidelijkheid wordt gegeven over de wijze waarop geparticipeerd kan worden en hoe het resultaat wordt meegewogen bij de vaststelling of wijziging van het omgevingsplan, de omgevingsprogramma's en de omgevingsvisie;
2. dat belanghebbenden door de initiatiefnemer voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit in een vroeg stadium worden betrokken.

Argumenten

1.1 De gemeente moet vastleggen hoe belanghebbenden worden betrokken

Voor instrumenten van de Omgevingswet waarvoor de gemeente initiatiefnemer is moet de gemeente aangeven hoe belanghebbenden betrokken zijn bij de totstandkoming van deze instrumenten en welke resultaten de participatie heeft opgeleverd. Dit geldt voor de instrumenten Omgevingsvisie, Omgevingsprogramma's en Omgevingsplan.

2.1 De raad kan gevallen aanwijzen waarin participatie verplicht is

In de Omgevingsregeling staat een plicht voor de aanvrager van een omgevingsvergunning om bij de aanvraag aan te geven of de aanvrager aan participatie heeft gedaan en zo ja, hoe de aanvrager aan participatie heeft gedaan en wat de resultaten zijn. Dit aanvraagvereiste omvat evenwel geen verplichting voor de aanvrager om aan participatie te doen.

Hierop is één uitzondering. Uw raad kan voor buitenplanse omgevingsplanactiviteiten gevallen aanwijzen waarin participatie verplicht is. Als de aanvrager bij zo'n geval niet of onvoldoende aan participatie heeft gedaan, kan ons college de aanvraag buiten behandeling laten. Dit voorstel voorziet erin dat (een vorm van) participatie verplicht wordt bij alle aanvragen voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

2.2 Participatie bevordert draagvlak voor en acceptatie van ontwikkelingen

Als omwonenden en andere belanghebbenden vroegtijdig worden betrokken bij een initiatief vergroot dat aanmerkelijk de kans dat belangen in een vroeg stadium in beeld komen en worden meegewogen. Het vergroot eveneens in een aantal gevallen het draagvlak voor en de acceptatie van ontwikkelingen.

Kanttekeningen

1.1 Participatiebeleid geldt alleen voor gemeentelijke initiatieven

De mogelijkheid om concreet vast te leggen wat passende vormen van participatie zijn geldt alleen voor gemeentelijke beleid. De criteria hebben geen doorwerking naar de participatie die wordt ingericht door initiatiefnemers. Het zou in de lijn liggen van consequent en voorspelbaar overheidshandelen dat de eisen die de gemeente aan zichzelf stelt in het participatiebeleid zoveel als mogelijk als voorbeeld worden meegegeven aan derden of initiatiefnemers. Uw raad kan dus wel beleid vaststellen over wat u wenselijke participatie vindt, maar dit beleid werkt niet direct door naar de initiatiefnemer. De wetgever heeft de keuze voor de vorm van participatie bewust bij de aanvrager gelaten. Wat wel kan - en wat we ook gaan doen - dat is dat we initiatiefnemers richtlijnen mee gaan geven over het participatietraject dat bij hun initiatief zou passen.

2.1 Participatie is vormvrij

Bij een aanvraag om een omgevingsvergunning is participatie een indieningsvereiste, maar ondertussen hebben we weinig formele mogelijkheden om richting te geven aan deze participatie. De wet schrijft niet voor welke vorm participatie moet hebben, dus een initiatiefnemer mag zelf bepalen hoe hij invulling geeft aan participatie. Op zich geen onlogisch uitgangspunt want de locatie, het soort besluit, de omgeving en de betrokkenen zijn elke keer anders. Ook het moment waarop de participatie start kan per situatie verschillen.

De vrijheid die een initiatiefnemer heeft kan er toe leiden dat sommige belangen onvoldoende worden geïnventariseerd en/of worden meegenomen. Soms kunnen belanghebbenden dan een zienswijze indienen om dat aan te geven of kan er bezwaar worden gemaakt.

2.2 Werkenderwijs kunnen nieuwe inzichten ontstaan

De Omgevingswet is een nieuwe wet die een nieuwe manier van werken met zich meebrengt. Alleen door daadwerkelijk met het participatiebeleid te werken zullen we ontdekken wat goed werkt en wat misschien minder goed werkt. Nieuwe inzichten en ervaringen kunnen ertoe leiden dat aanpassing van het participatiebeleid wenselijk is. Daarom stellen wij voor om in 2025 te evalueren.

2.3 Participatie is geen synoniem voor draagvlak

Soms wordt participatie als synoniem gezien voor draagvlak. Het is evenwel niet hetzelfde. Initiatiefnemers en belanghebbenden kunnen het uiteindelijk niet met elkaar eens zijn, ook na intensieve gesprekken en uitvoerige participatietrajecten. Naar elkaar luisteren betekent nog niet dat er een voor iedereen wenselijke en door iedereen gedragen oplossing komt. Ook het beeld van participatie als een serie langdurige en intensieve gesprekken tussen initiatiefnemers en belanghebbenden (bijvoorbeeld de burens) is niet altijd juist. Het hangt af van de situatie en de context in welke vorm en intensiteit participatie plaats moet vinden.

Financiële dekking van het voorstel

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen.

Participatie

Het onderwerp leent zich niet voor participatie. Het besluit heeft geen directe invloed op de fysieke en/of sociale leefomgeving van inwoners.

Vervolg

Het besluit treedt na publicatie in het digitale gemeenteblad in werking op 1 januari 2024. Verder wordt het besluit opgenomen in het regelingenbestand van de gemeente Losser.

Het college van burgemeester en wethouders van Losser;

secretaris,

drs. J. van Dam

burgemeester,

ir. C.A.M. Kroon